

ODZNACZENIE PROFESOR DANUTY QUIRINI-POPLAWSKIEJ KRZYŻEM KAWALERSKIM ORDERU GWIAZDY SOLIDARNOŚCI WŁOSKIEJ

W dniu 4 grudnia 2008 r. Profesor Danuta Quirini-Popławska, długoletni pracownik Instytutu Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego, odebrała w Ambasadzie Republiki Włoskiej w Warszawie Krzyż Kawalerski Orderu Gwiazdy Solidarności Włoskiej (Onorificenza di Cavaliere dell'Ordine della Stella della Solidarietà Italiana) przyznany jeszcze 17 października 2006 r. przez Prezydenta Republiki Włoskiej Giorgio Napolitano na podstawie opinii Rady Orderu oraz decyzji Sekretarza Stanu i Ministra Spraw Zagranicznych Massimo D'Alema.

Order Gwiazdy Solidarności Włoskiej został ustanowiony w 1947 r. Odznaczenie to zostało nadane w uznaniu twórczej pracy Profesor Danuty Quirini-Popławskiej za jej wkład w popularyzację historii i kultury Italii oraz języka włoskiego pośród studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego. W liście gratulacyjnym strona włoska wyraziła podziękowania za twórczą pracę oraz badania naukowe prowadzone przez Profesor Quirini-Popławską dotyczące nie tylko Włoch, ale również całego basenu śródziemnomorskiego.

Profesor Danuta Quirini-Popławska jest najwybitniejszym w Polsce badaczem dziejów Włoch i stosunków polsko-włoskich okresu późnego średniowiecza i doby Renesansu. Swój warsztat opiera na bogatym materiale rękopiśmiennym z zasobów archiwów w Bari, Bolonii, Genui, Florencji, Padwy, Rzymie, Wenecji, Vicenzy, a rezultaty jej poszukiwań publikowane były w różnych językach w kraju i za granicą. Wynikiem kwerendy w Archivio di Stato we Florencji, obejmującej około 500 tomów akt, były dwa wydawnictwa źródłowe: *Korespondencja Sebastiana i Valeria Montelupich (1576–1609)* [Wrocław–Kraków–Gdańsk–Łódź 1986] oraz *Związki artystyczne dworu medycejskiego z Europą Środkową w ostatniej ćwierci XVI wieku* [Kraków 2006]. W bogatym dorobku naukowym Profesor Quirini-Popławskiej liczącym przeszło 200 prac ponad 100 pozycji dotyczy problematyki włoskiej. Pośród wielu jej „włoskich” dzieł można wymienić prace dotyczące historii Wenecji (m.in. *Urbs populissima, opulentissima, liberalissima. Mit czy rzeczywistość późnośredniowiecznej Wenecji?*, Kraków 1997), Florencji (m.in. *Sebastiano Montelupi toscano, mercante e maestro della posta reale di Cracovia*, Firenze-Prato 1990), Genui (m.in. *Włoski handel czarnomorskimi niewolnikami w późnym średniowieczu*, Kraków 2002), powiązań polsko-włoskich (m.in. *Działalność Włochów w Polsce w pierwszej połowie XVI wieku na dworze królewskim, w dyplomacji i hierarchii kościelnej*, Kraków 1973), kontaktów polsko-włosko-austriackich oraz włosko-austriacko-czeskich. Ponadto pod redakcją Pani Profesor została przygotowana Księga Bolońska (*Commentationes Historicae Almae Matri Studiorum Bononiensi*, Kraków 1988) jako wyraz hołdu polskiego środowiska naukowego dla najstarszej wszechnicy europejskiej. Została ona wręczona rektorowi Uniwersytetu Bolońskiego przez Jego Magnificencję Rektora UJ prof. Aleksandra Koja oraz redaktora księgi podczas uroczystości 900-lecia założenia Studium Generale w Bolonii w 1988 r.

Zainteresowania naukowe sprawami włoskimi zaowocowały objęciem przez Profesor Quirini-Popławską redakcji periodyku „Studia Italo-Polonica”, na łamach którego

rezultaty badań publikowali nie tylko polscy historycy, ale także uczeni z różnych krajów europejskich zajmujący się tematyką włoską. Ponadto od 1974 r. działała w Towarzystwie Polsko-Włoskim im. Dantego Alighieri. W okresie pracy w Uniwersytecie Jagiellońskim Profesor Quirini-Popławska utrzymywała szerokie kontakty ze światem naukowym we Włoszech oraz z uczonymi w innych krajach, zajmującymi się historią, kulturą i sztuką Italii.

Zainteresowania naukowe Profesor Quirini-Popławskiej obejmują również inne problemy badawcze. Przez wiele lat prowadziła badania związane z historią regionalną (Grybów, Krosno, Strzyżów, Sędziszów), szkolnictwem i dziejami Akademii Krakowskiej. Była i jest promotorem rozpraw doktorskich dotyczących szerokiego zakresu zagadnień związanych ze średniowieczem (m.in. dzieje państw bałkańskich, polityka Wielkiego Księstwa Moskiewskiego, pielgrzymki do Ziemi Świętej, geneeńska obecność nad Morzem Czarnym, herezja katarska, czeskie relacje podróżnicze czy rola Królestwa Cypru).

Aktywnie uczestniczyła w pracach macierzystego Instytutu Historii, będąc pomysłodawcą i organizatorem wielu międzynarodowych konferencji (m.in. *Niewolnictwo i niewolnicy w Europie: od starożytności po czasy nowożytne*, *Świat chrześcijański i Turcy osmańscy w dobie bitwy pod Warną*, *500-lecie wyprawy Krzysztofa Kolumba do Ameryki*). W 2000 r. z inspiracji Profesor Quirini-Popławskiej w Instytucie Historii UJ powstał specjalistyczny kierunek studiów z zakresu kulturoznawstwa śródziemnomorskiego (mediterraneistyka). Studenci tego kierunku w ramach zajęć pogłębiają wiedzę o historii, języku i kulturze państw basenu Morza Śródziemnego, w szczególności zaś Italii. Zainteresowanie towarzyszące nowemu kierunkowi spowodowało, że w 2002 r. Profesora Danuta Quirini-Popławska zorganizowała konferencję naukową poświęconą tematyce śródziemnomorskiej. Kolejne sesje (w 2004, 2006 i 2008 r.) doprowadziły do konsolidacji krajowych ośrodków naukowych zajmujących się historią i kulturą basenu Morza Śródziemnego oraz zaowocowały kontaktami międzynarodowymi nie tylko z włoskim środowiskiem naukowym, ale również z badaczami angielskimi, bułgarskimi, francuskimi, hiszpańskimi, serbskimi, węgierskimi i tureckimi. Z myślą o szerszym zaprezentowaniu wyników obrad został stworzony specjalistyczny periodyk pt. „Portolana. Studia Mediterranea” (ukazały się już trzy tomy, nad kolejnym trwają prace), pod redakcją Pani Profesor.

Na seminariach prowadzonych przez Profesora Quirini-Popławską powstało przeszło 200 prac magisterskich i licencjackich, 60 z nich dotyczyło tematów związanych z historią oraz kulturą Włoch.

Obecnie Profesora Danuta Quirini-Popławska prowadzi również wykłady w Wyższej Szkole Filozoficzno-Pedagogicznej „Ignatianum” w Krakowie, gdzie przekazuje piękno kultury śródziemnomorskiej kolejnym pokoleniom studentów.

Łukasz Burkiewicz